

عصب - زیست‌شناسی بین‌فردی در روان‌درمانی گروهی و فرایند گروه

ویرایش

سوزان پ. گنت و بانی بادونیچ

مترجمان

حمید رضائیان

(عضو هیئت‌علمی دانشگاه الزهراء (س))

فاطمه هاشمی گلپایگانی

دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه الزهراء (س)

دانشگاه الزهرا **عصب - زیست‌شناسی بین‌فردی در روان‌درمانی گروهی و فرایند گروه**

ویرایش: سوزان پ. گنت و بانی بادونیچ

مترجمان: حمید رضائیان (عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا (س))

فاطمه هاشمی گلپایگانی (دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه الزهرا (س))

ناشر: دانشگاه الزهراء (س)

طراح جلد: احسان پارسا

طراح صفحات: مؤسسه فنی چکاد

کارگاه چاپ و صحافی: هنگام

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۱۴-۵۴-۷

مراکز پخش:

ونک، دانشگاه الزهرا (س) / تلفن: ۸۵۶۹۲۷۶۹-۸۸۰۴۸۹۳۳

میدان انقلاب، پاساژ ایران، طبقه اول، پلاک ۶۱، نشر دانا

تلفن: ۰۹۱۲۱۶۲۶۲۷۷-۶۶۵۷۴۷۸۱

وبگاه فروش اینترنتی: <http://research.alzahra.ac.ir>

عنوان و نام‌پدیدآور: عصب - زیست‌شناسی بین فردی در روان‌درمانی گروهی و فرایند گروه / ویرایش سوزان پ. گنت، بانی بادونیچ؛ مترجمان حمید رضائیان، فاطمه هاشمی گلپایگانی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه الزهرا (س)، ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۱۴-۵۴-۷: ۳۹۰۰۰۰ ریال.

یادداشت: عنوان اصلی: The interpersonal neurobiology of group psychotherapy and group process, 2013

موضوع: روان‌درمانی گروهی

موضوع: روابط بین اشخاص

موضوع: زیست‌شناسی اعصاب

شناسه افزوده: گانت، سوزان پورتر، ۱۹۵۱- م. ویراستار

شناسه افزوده: بادنوخ، بانی، ویراستار

شناسه افزوده: رضائیان فرجی، حمید، ۱۳۴۳- مترجم

شناسه افزوده: دانشگاه الزهراء

رده‌بندی کنگره: RC۴۸۸ رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹۱۵۲ شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۵۴۱۷۹

فهرست

۷	پیش‌گفتار مترجمان.....
۹	مقدمه.....
۱۵	منابع.....
۱۷	فصل اول: یکپارچه‌سازی عصب - زیست‌شناسی بین‌فردی با روان‌درمانی گروهی.....
۱۹	رشد مغز در دو سال اول زندگی: حافظه آشکار، ناآشکار و حافظه زندگی‌نامه‌ای.....
۲۵	گروه به‌عنوان منبع نظم‌جویی.....
۲۶	حوزه‌های یکپارچگی عصبی: یکپارچگی آگاهی، بین‌فردی، عمودی و یکپارچگی دوجانبه.....
۳۳	تفسیری بر فصل اول.....
۳۳	انعکاس‌ها در ذهن، مغز و روابط در روان‌درمانی گروهی.....
۳۵	منابع.....
۳۹	فصل دوم: نورون‌های آینه‌ای: تأثیر و کاربرد آن در روان‌درمانی گروهی.....
۴۱	یافته‌های پژوهشی در مورد نورون‌ها و سیستم‌های آینه‌ای.....
۴۳	تأثیر و کاربرد نورون‌های آینه‌ای برای درک تعامل انسانی، ارتباط و گروه‌ها.....
۴۵	نورون‌های آینه‌ای و نظریه‌های گروه به‌عنوان یک کل.....
۴۷	دیدگاه فلسفی.....
۴۸	کاربردهای نورون‌های آینه‌ای در روان‌درمانی گروهی.....
۵۱	آینه‌سازی و همانندسازی.....
۵۲	هماهنگی و تفسیر درمانگر.....
۵۴	سبک‌های رهبری و آموزش درمانگر.....
۵۶	نورون‌های آینه‌ای و اختلال‌های روان‌پزشکی.....
۵۸	خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۶۰	منابع.....
۶۵	فصل سوم: گروه‌درمانی و انعطاف‌پذیری عصبی: دیدگاه نظریه دلبستگی.....
۶۵	مقدمه.....
۶۶	عصب - زیست‌شناسی و نظریه دلبستگی.....
۶۸	ضرورت دلبستگی.....
۶۸	دلبستگی فی‌نفسه، نوعی انگیزه بنیادین است و نمی‌توان آن را به سطح یک سائق ثانویه تقلیل داد.....

سیستم عصبی مرکزی انسان‌ها نوعی حلقهٔ بازخوردی باز است که به ثبات و تنظیم بیرونی مستمر از طریق روابط دلبستگی نیاز دارد.....	۶۹
نیاز به نظم بیرونی و ثبات: یک ضرورت زیستی و نه یک ویژگی مقطعی.....	۶۹
ایجاد دلبستگی و امنیت در درمان، پیش‌بینی‌کنندهٔ نتایج موفقیت‌آمیز درمان است.....	۷۰
کارکرد ذهنی‌سازی، روایتگری و انعکاس خود.....	۷۰
مثالی بالینی که می‌تواند به درک و تجسم این مفاهیم، کمک کند.....	۷۱
تلاقی نظریهٔ دلبستگی و علم اعصاب: کاربرد آن‌ها برای غنی‌سازی گروه‌درمانی.....	۷۲
پایگاه امن و کاوشگری.....	۷۲
پنج عامل که برای تقویت انعطاف‌پذیری مغز و تغییر باید در گروه، مدنظر قرار گیرد.....	۷۳
غناى محیطی، برانگیختگی هیجانی و سطح بهینه‌ای از فشار روانی برای تغییر در مغز نیاز است.....	۷۴
ایجاد تجربه‌ای و رای توضیح‌دادن: حافظهٔ فرایندی و اهمیت کارکردن روی بخش‌های ناآشکار.....	۷۵
پیوندهای دلبستگی مستحکم، ضرورت ایجاد تغییر در مغز است.....	۷۹
نورون‌های آینه‌ای: یادگیری از طریق مشاهده و تقلید.....	۸۰
تغییرات اولیه در مغز، موقتی است.....	۸۱
نتیجه‌گیری.....	۸۲
عصب‌شناسی گروه‌درمانی.....	۸۲
منابع.....	۸۳

فصل چهارم: گسترش ذهن گروهی از طریق تشکیل زیرگروه‌های کارکردی: پیوند بین آموزش

سیستم‌محور (SCT) و عصب-زیست‌شناسی بین‌فردی.....	۸۷
عصب-زیست‌شناسی بین‌فردی.....	۸۷
مدل‌های مغز.....	۹۰
نظریهٔ سیستم‌های زندهٔ انسانی و درمان سیستم‌محور.....	۹۲
ذهن گروهی.....	۹۴
تشکیل زیرگروه‌های کارکردی.....	۹۵
برانگیختگی هیجانی و تعدیل نوسانات هیجانی در گردش انرژی و اطلاعات.....	۹۷
مرور نمونه‌ای از «زیرگروه مضطرب».....	۹۸
سیستم ترس.....	۹۹
زیرگروه کارکردی و تنظیم پاسخ‌های ترس.....	۱۰۰
زیرگروه کارکردی ایجادکنندهٔ یک زمینهٔ ارتباطی ایمن.....	۱۰۱
رشد گروه به‌عنوان یک کل و یکپارچگی عصبی.....	۱۰۵
زیرگروه‌های کارکردی برای حمایت از عملکرد نیمکرهٔ چپ مغز.....	۱۰۷
خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۱۰۹
تشکر و سپاس‌گزاری.....	۱۱۱
منابع.....	۱۱۱
فصل پنجم: آشناسازی زوجین با گروه‌درمانی: پیگیری علاقه و اشتیاق از طریق قشر جدید مغز.....	۱۱۷
مقدمه.....	۱۱۷

۱۱۹	عصب- زیست‌شناسی و زوج‌درمانی
۱۲۰	افزودن دیدگاه دلبستگی
۱۲۱	به‌کارگیری عصب-زیست‌شناسی در مدل روانی- آموزشی زوجین
۱۲۳	چرا گروه؟
۱۲۴	تجربه اولین گروه: آموزش
۱۲۵	۱. معرفی این نظریه
۱۲۶	۲. ماهیت مشکلات بین‌فردی
۱۲۷	۳. مکانیک ارتباطات ضعیف
۱۲۸	۴. جلسات همکاری
۱۲۹	۵. خانواده اصلی و افرادی غیر از زوجها
۱۳۱	۶. مدیریت خانواده مبدأ و دیگر مسائل بیرونی
۱۳۲	۷. تعیین مشکلات و اینکه هرکسی چه مشکلی دارد
۱۳۳	۸. بحث و گفت‌وگوی جنسی-به‌کارگیری راهبردهایی برای یکی از پرچالش‌ترین رابطه‌ها
۱۳۳	۹. قرارداد با خود برای تغییر، ایمن‌سازی در برابر عود و بازگشت مجدد و خاتمه‌دادن به کار گروهی
۱۳۴	مثالی از یک مراجع
۱۳۶	نتیجه‌گیری
۱۳۷	منابع
۱۳۹	فصل ششم: روان‌درمانی حسی - حرکتی به‌عنوان مبنایی از درمان گروهی با مراجعان جوان
۱۳۹	مقدمه
۱۴۴	ایجاد ظرفیت
۱۴۹	دست‌رسی
۱۵۴	پردازش و تبدیل
۱۵۷	نتیجه‌گیری
۱۵۸	منابع
۱۶۱	فصل هفتم: نیاز و تمایل: مدل نظم‌جویی تکاملی به‌منظور شناسایی نیازهای اساسی ارتباطی
۱۶۱	مقدمه
۱۶۳	«عصب-زیست‌شناسی بین‌فردی» در پچهای به درک و شناخت نیاز و تمایل
۱۶۳	نقش ذهن‌آگاهی در رشد و پرورش گروه
۱۶۴	چگونه تنظیم خود و دیگری منجر به بهبودی می‌شود
۱۶۷	یک مدل نیاز و تمایل
۱۶۸	نیاز و تمایل: یک مدل هشت‌مرحله‌ای
۱۶۸	گرسنگی و نیاز ناخودآگاه
۱۷۰	ظهور آگاهی
۱۷۱	شناسایی
۱۷۲	تسکین و آرامش (خودتنظیمی و هم‌تنظیمی)
۱۷۴	بیان نیازهای اصلی

۱۷۵	درگیر شدن/ پذیرش / جذب کردن.....
۱۷۷	دوست‌داشتن.....
۱۷۷	ارائهٔ پاسخوت.....
۱۷۸	پذیرش بازگشت نیاز و تمایل.....
۱۷۸	مثال موردی.....
۱۸۱	جایگاه درمانگر گروهی.....
۱۸۲	خلاصهٔ فصل.....
۱۸۳	منابع.....

فصل هشتم: درمان گروهی متمرکز بر رابطه برای کاهش بی‌ثباتی زناشویی و اختلال عدم تنظیم عصبی

۱۸۵	روانی فیزیولوژی.....
۱۸۵	محدودیت‌های زوج‌درمانی.....
۱۸۷	محدودیت گروه‌های زوجی.....
۱۸۷	زیست‌شناختی عصبی دلبستگی و تأثیر ضربه‌های روانی ارتباط اولیه.....
۱۸۸	بی‌ثباتی زناشویی و اختلال روانی فیزیکی.....
۱۹۰	گروه‌درمانی مبتنی بر رابطه.....
۱۹۱	گفت‌وگوی زوجین.....
۱۹۲	گروه‌درمانی متمرکز بر رابطهٔ مجزا برای هر یک از زوجین (RFGT).....
۱۹۳	نمونهٔ بالینی.....
۱۹۷	بحث.....
۱۹۸	نتیجه‌گیری.....
۱۹۹	منابع.....

فصل نهم: گروه یادگیری تحول‌آفرین: دعوت به بخش ناآشکار.....

۲۰۳	منابع.....
۲۱۲	منابع.....
۲۱۳	واژه‌نامه.....

پیش‌کنفاز مترجمان

رشد روزافزون تحقیقات میان‌رشته‌ای در سال‌های اخیر رویکرد تازه‌ای است که مورد توجه محققان قرار گرفته است. گرایش به این نوع تحقیقات، چشم‌انداز گسترده و دقیق‌تری را نسبت به مطالعات تک‌رشته‌ای در زمینه موضوعات مختلف، فراهم آورده است. برای سال‌های طولانی، درمانگران و بیماران، علاقه‌مند بوده‌اند، بدانند به‌واسطه مداخلات درمانی چه تغییراتی در مراجعه‌کنندگان به مراکز درمانی به‌وجود می‌آید. در حوزه علوم رفتاری، عمده این تبیین‌ها در مورد تغییرات به‌وجودآمده در سطوح رفتاری و شناختی بوده است. درمانگران و پژوهشگران، بهبود بیماران را نتیجه تغییر در عادت‌های رفتاری، آگاهی نسبت به فرایندهای ناهشیار و تغییر در الگوهای شناختی و فکری می‌دانستند.

امروزه با گسترش مطالعات بین‌رشته‌ای، علاوه بر آنکه شناخت ما نسبت به مبانی عصب‌شناختی پدیده‌های روان‌شناختی افزایش پیدا کرده، مشخص شده که مداخلات روان‌شناختی کارآمد و مؤثر علاوه بر آنکه بر فرایندهای شناختی اثر می‌گذارد، موجب بروز تغییرات پایدار در ساختارهای عصب‌شناختی نیز می‌شود. پیوند میان بروز مشکلات روان‌شناختی و مبانی عصب‌شناختی و زیستی علاوه بر آنکه از احساس شرم و خجالت بیماران مبتلا به اختلالات روان‌شناختی می‌کاهد، به افزایش دقت در سنجش کارآمدی درمان‌های به‌کارگرفته‌شده نیز کمک و افزری می‌کند.

از طرف دیگر، انسان موجودی اجتماعی است که داشتن روابط بین‌فردی برای بقا و حفظ سلامت روان او از اهمیت بسزایی برخوردار است. در سال‌های اخیر بررسی‌های عصب‌شناختی نشان داده است که این تمایل انسان‌ها برای بودن با دیگران، صرفاً یک نیاز اجتماعی نیست، بلکه این گرایش، ریشه در ساختارهای عصب‌شناختی دارد که لزوم داشتن ارتباط با دیگران را

فراتر از یک ضرورت اجتماعی صرف می‌داند. مطالعات انجام‌شده در زمینه مغز و سیستم عصبی انسان نشان داده که مغز انسان به‌گونه‌ای طراحی شده که پیش‌آمدگی زیستی برای برقراری ارتباط اجتماعی را برای او فراهم کرده و سهم قابل‌توجهی از برتری انسان‌ها در یادگیری مشاهده‌ای در مقایسه با سایر گونه‌های جانوری به‌واسطه ساختارهای موجود در سیستم عصبی است که از آن، تحت عنوان مغز اجتماعی نام برده می‌شود.

کتاب حاضر به نحوی شایسته، ضمن آنکه به تلفیق سه حوزه روان‌شناسی، عصب‌شناسی و زیست‌شناسی پرداخته، چشم‌انداز وسیع‌تری را به مطالعات علوم رفتاری بخشیده، و نقش و اهمیت تعاملات بین‌فردی در رشد و تغییرات ساختارهای عصبی را خاطر نشان می‌سازد و با ارائه مبانی علمی دقیق، بر اهمیت داشتن روابط بین‌فردی (نظریه بین‌فردی سالیوان، نظریه دلبستگی بالبی) تأکید دارد.

امید است این کتاب با کمک به درک عمیق‌تر فرایندهای مغزی مانند نورون‌های آینه‌ای، انعطاف‌پذیری عصبی، سیستم عصبی خودکار و مفهوم مغز گروهی، و پیوند آن با حوزه مطالعات بین‌فردی بتواند برای روان‌درمانگران گروهی، یک بنای علمی مستحکمی را فراهم آورد، تا از طریق آن در مورد اهمیت فرایند درمان گروهی و چگونگی تأثیر آن بر ساختار و عملکرد مغز اعضای گروه، هدایت‌کننده باشد.

حمید رضائیان

عضو هیئت‌علمی دانشگاه الزهرا (س)

فاطمه هاشمی گلپایگانی

دانشجوی دکترای مشاوره دانشگاه الزهرا (س)